

nen på miljøoplysninger, undtagelsessituationer og afvejningsregel, formelle regler omkring aktindsigten samt regler vedr. aktiv formidling af miljøoplysninger. Det nu ophævede miljøoplysningsdirektiv er gennemført i dansk ret i offentlighedsloven/forvaltningsloven og den særlige lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Lov om aktindsigt i miljøoplysninger

Reglerne bygger på en række henvisninger til de generelle regler om aktindsigt i offentlighedsloven og forvaltningsloven, og indeholder de særregler, der gælder for miljøoplysninger. Lov om aktindsigt i miljøoplysninger blev ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 som følge af gennemførelsen af konventionen i dansk ret.

2.1.1. Afvejningsregel

Lovforslaget lægger op til at gennemføre direktivets afvejningsregler, der dels omfatter en generel afvejningsregel i sager om aktindsigt i miljøoplysninger, hvorefter undtagelser fra adgangen til aktindsigten skal fortolkes restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysningerne offentliggøres og dels en konkret afvejningsregel, hvorefter der i hver enkel aktindsigtssag skal ske en afvejning af offentlighedens interesser, der varetages ved udlevering overfor de interesser, der varetages ved af afslå udlevering.

Direktivets og konventionens afvejningsregler er ikke ens, idet direktivets konkrete afvejningsregel ikke genfindes tilsvarende i konventionen.

I forbindelse med gennemførelsen af konventionen i dansk ret, jf. lov nr. 447 af 31. maj 2000 blev de gældende danske regler om undtagelser fra adgangen til aktindsigt også overvejet i lyset af konventionens afvejningsregler. Det blev lagt til grund, at de gældende danske regler samt praksis på området levede op til konventionens generelle afvejningsregel, hvorefter adgangen til at begrænse aktindsigten skal fortolkes restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysningerne offentliggøres.

I overvejelserne indgik bl.a., at afvejningen af på den ene side offentlighedens interesse i at kunne få bestemte miljøoplysninger og på den anden side hensynet til at kunne hemmeligholde visse oplysninger, også i de danske regler er kommet til udtryk i en række af offentlighedslovens og forvaltningslovens undtagelsesbestemmelser. En række af undtagelsesreglerne i de to love lægger således op til et konkret skøn, der bl.a. involverer hensynet til på den ene side adgan-

gen til aktindsigt og på den anden side hensynet til andre offentlige og private interesser. Afvejningen af de modstående hensyn i de øvrige undtagelsesbestemmelser er derudover foretaget generelt ved affattelsen og vedtagelsen af lovene, og afvejningen er således foretaget af Folketinget. Endvidere indgik også i overvejelserne princippet om meroffentlighed og herunder, at Ombudsmanden har udtalt, at såfremt dokumenter ikke er fortrolige, bør myndigheden imødekomme en begæring om aktindsigt, selvom myndigheden ikke er forpligtet til det (FOB 1992, s. 206 ff).

Gennemførelsen af konventionens afvejningsregel i dansk ret hviler imidlertid til dels på praksis hos de pågældende myndigheder, hvilket ikke er en tilstrækkelig direktivimplementering, og direktivets krav om en konkret afvejning i alle sager om aktindsigt i miljøoplysninger kan ikke fuldt ud rummes inden for alle undtagelsesbestemmelser i offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Lovforslaget lægger derfor op til at indarbejde den generelle og konkrete afvejningsregel, jf. artikel 4, stk. 2, for samtlige undtagelsesregler i offentlighedsloven og tilsvarende for forvaltningsloven. Dette gælder dog ikke for sager inden strafferetsplejen, som behandles af politiet og anklagemyndigheden, jf. offentlighedslovens § 2, stk. 1, 1. pkt. De undtagelsesbestemmelser, der vil blive omfattet af den konkrete regel, er § 2 om sager inden for strafferetsplejen, som behandles af forvaltningsmyndighederne samt sager inden for lovgivning m.v., § 7, om internt materiale, § 10 om andre dokumenter og § 12, stk. 1, om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold og forretningshemmeligheder m.v. og § 13, stk. 1 i lov om offentlighed i forvaltningen og § 12, stk. 1, § 14, stk. 1 og § 15, stk. 1 i forvaltningsloven. Med hensyn til sager inden for strafferetsplejen, som behandles af miljømyndighederne vil den konkrete afvejning ikke føre til, at der skal meddeles aktindsigt i miljøoplysninger i sådanne sager, idet de hensyn, der kommer til udtryk i bl.a. offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 3, og forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 3, vil skulle inddrages i den konkrete afvejning. Der henvises endvidere til nedenfor om forholdet til databeskyttelsesdirektivet.

Som ovenfor beskrevet, vurderes de danske regler og praksis i dag at opfylde Århus-konventionens krav, om at fortolke undtagelsesgrundene restriktivt under hensyn til offentlighedens interesse i, at oplysningerne offentliggøres. Direktivets krav om en konkret afvejning i alle sager om aktindsigt i miljøoplysninger vurderes derfor ikke at ændre på myndighedernes vurdering af, hvornår en oplysning ikke længere er fortro-